

Základní škola Radostná, s.r.o.

S radostí a zodpovědností

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
(dále jen ŠVP)

„Vzdělávání mysli bez vzdělávání srdce není žádné vzdělávání.“

— Aristoteles, 384 – 322 př. n. l.

Obsah

1. Identifikační údaje školy	4
2. Charakteristika školy	5
2.1. Historie školy	5
2.2. Úplnost a velikost školy	5
2.3. Umístění školy	5
2.4. Vybavení školy	5
2.5. Charakteristika žáků	6
2.6. Charakteristika pedagogického sboru	6
2.7. Spolupráce se zákonnými zástupci a jejich informovanost o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání	7
2.8. Školská rada	7
2.9. Spolupráce s dalšími subjekty	7
2.10. Dlouhodobé projekty	8
3. Charakteristika ŠVP	8
3.1. Zaměření a koncepce školy	8
3.2. Poskytované formy vzdělávání	11
3.3. Výchovné a vzdělávací strategie	12
3.3.1. Sdílecí kruh	12
3.3.2. Společná práce	12
3.3.3. Skupinová práce	12
3.3.4. Badatelsky orientovaná výuka	12
3.3.5. Učení v souvislostech	13
3.3.6. Organizace výuky	13
3.3.7. Individualizace vzdělávání	13
3.3.8. Vedení portfolia, mapy pokroku a myšlenkové mapy	13
3.3.9. Zodpovědnost za vzdělávání	14
3.3.10. Venkovní vyučování	14
3.3.11. Práce jako běžná součást života	14
3.3.12. Projektové vyučování	14
3.3.13. Radostná setkání	14
3.3.14. Školní poradenské pracoviště (ŠPP)	14
3.4. Zabezpečení žáků nadaných, mimořádně nadaných a se speciálními vzdělávacími potřebami	14
3.4.1. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	15

3.4.2.	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	15
3.4.3.	Vzdělávání žáků se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním	16
3.4.4.	Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním	16
3.5.	Začlenění průřezových témat	17
4.	Učební plán dle RVP ZV	20
5.	Učební osnovy	22
5.1.	Učební osnovy pro 1. stupeň	22
5.1.1.	Název vyučovacího předmětu: TRIVIUM	22
5.1.2.	Název vyučovacího předmětu: JEDEN SVĚT	29
5.1.3.	Název vyučovacího předmětu: ATELIÉR	36
5.2.	Učební osnovy pro 2. stupeň	40
5.2.1.	Název vyučovacího předmětu: JAZYKY	40
5.2.2.	Název vyučovacího předmětu: MATEMATIKA A INFORMATIKA	45
5.2.3.	Název vyučovacího předmětu: JEDEN SVĚT	50
5.2.4.	Název vyučovacího předmětu: ATELIÉR	81
6.	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	85
6.1.	Metodika hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání	86
6.2.	Forma hodnocení	86
6.3.	Způsob získávání podkladů pro hodnocení a kritéria hodnocení	86
6.4.	Hodnocení žáků na vysvědčení	87
6.5.	Výchovná opatření	87
6.6.	Stupně hodnocení prospěchu	87
7.	Kombinované vzdělávání	87
8.	Autoevaluace školy	88

1. Identifikační údaje školy

Název vzdělávacího programu:

S radostí a zodpovědností

ŠVP pro základní vzdělávání

Poskytovaný obor vzdělávání

79-01-C/01 Základní škola, denní studium, délka studia: 9 let

- Rozšířené o režim pokusného ověřování kombinovaného vzdělávání

Údaje o škole:

Název školy: Základní škola Radostná (dále jen „ZŠ Radostná“)

Místo poskytování vzdělávání (adresa školy): Komenského 72, 267 51 Zdice

Jméno ředitele: Mgr. Jana Vlková, tel.: 725 932 763, e-mail: jana.vlkova@zsradostna.cz

Zřizovatel:

Základní škola Radostná, s.r.o.

se sídlem: Komenského 72, Zdice

IČ: 08876584, spisová značka C 326848, vedená u Městského soudu v Praze

Bankovní spojení: 2401824878/2010, Fio Bank

IZO školy: 181 113 678, RED-IZO: 691 014 248

e-mail: info@zsradostna.cz, tel.: 725 831 160, www: www.zsradostna.cz

Jednatelky:

Lenka Kotková, Dis, tel.: 777 814 847, e-mail: lenka.kotkova@zsradostna.cz

Ing. Helena Lánská, tel.: 724 300 721, e-mail: helena.lanska@zsradostna.cz

Mgr. Jana Vlková, tel.: 725 932 763, e-mail: jana.vlkova@zsradostna.cz

Autorky ŠVP:

Mgr. Jana Vlková, Ing. Helena Lánská, Mgr. Hana Vašková

Koordinátorka ŠVP:

Mgr. Jana Vlková

Platnost a účinnost dokumentu: od 1. 9. 2020

Platnost a účinnost upraveného dokumentu: od 1. 9. 2021

.....

Mgr. Jana Vlková

razítko školy

ředitelka školy

2. Charakteristika školy

2.1. Historie školy

Klíčové principy ZŠ Radostná byly již od roku 2016 uplatňovány v jednom trojročí soukromé základní školy Naše základní škola, z.ú. (NŠ) v Litni. Následně se ukázalo jako smysluplnější založení školy nové. Část zakladatelek NŠ tak v únoru 2020 zřídila společnost s ručením omezeným, která se stala zřizovatelem školy Základní škola Radostná.

Škola je zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení, a tedy akreditovaná k poskytování základního vzdělávání, od 1. 9. 2020.

2.2. Úplnost a velikost školy

Kapacita školy je k 1. 9. 2021 80 žáků. Žáci pracují v rámci 1. stupně ve věkově smíšených třídách. Ve školním roce 2020/2021 jsme začínali jen s prvním trojročím (1. – 3. ročník), od 1. 9. 2021. otevíráme 2. trojročí (3. – 5. ročník) a 3. trojročí (6. – 7. a 8. ročník). Maximální počet žáků ve třídě máme stanovený na 18, zhruba 6 žáků na ročník. Od školního roku 2022/23 předpokládáme již všech 9 ročníků školy. Část kapacity nabízíme žákům s individuálním vzdělávacím plánem podle §41 školského zákona. Škola se také od září 2021 zapojila do pokusného ověřování kombinovaného vzdělávání MŠMT a nabídla pro tento obor jednu věkově smíšenou třídu 1. stupně (1. – 5. ročník).

2.3. Umístění školy

Škola je situována v centru města Zdice uprostřed berounského okresu s velmi dobrou dopravní obslužností (vlakem i autobusem) na ose Beroun – Králův Dvůr – Zdice – Hořovice. Přestože je škola v centru obce, volná krajina, a tedy možný pobyt v přírodě, je v docházkové vzdálenosti od školy. Zdice leží na okraji Českého Krasu a Křivoklátska v oblasti s bohatou kulturní minulostí i krásnou přírodou. Jde tak o oblast velmi vhodnou k realizaci programu ZŠ Radostná.

2.4. Vybavení školy

ZŠ Radostná má od města Zdice pronajatý zadní trakt budovy školy čítající 5 učeben, šatny, kabinety a prostory pro osobní hygienu žáků a průvodců (dle hygienické vyhlášky), včetně toalet pro invalidy. Aktivně užívat je možné i prostorný dvůr ve vnitrobloku budovy.

Během podzimu 2020 byla původní učebny a kabinetu fyziky dobudována výdejna jídel, jídelna, družina a studovna. V létě 2021 si škola pronajala dalších 2 učebny ve 2. NP předního traktu budovy školy, které jsou se zadním traktem propojené.

Aktivně využíváme čtyři kmenové učebny. Každá má plochu kolem 60 metrů čtverečních. Jsou vybavené výškově nastavitelným nábytkem, kobercem, policemi na pomůcky a didaktickým materiálem. Zařízeny jsou tak, aby dávaly prostor pro samostatnou práci žáků a podněcovaly jejich zájem o vzdělávání. Čtvrtá učebna je sdílená kombinovanou třídou a družinou. Školní družina nabízí podnětné vybavení a didaktické hry (stavebnice, výtvarné potřeby, tělovýchovné a relaxační náčiní). V 2. NP je společná sborovna a ředitelna.

Ve škole jsou zákoutí k samostatné klidné práci i místa vhodná pro sportovnější aktivity. Jídelna se studovnou-hudebnou jsou oddělené posuvnou příčkou a jsou tak hlavním centrem setkávání.

Žáci i personál mohou využívat základní technické vybavení. V každé kmenové třídě je k dispozici počítač s připojením na internet.

Jako školní systém používáme Edookit od Unicorn Group.

K realizaci tělesné výchovy jsou pronajímány externí prostory pro tělovýchovu a sport od města Zdice.

Škola má také od června 2021 pronajatou zahradu fary od Selesiánů.

Ve škole jsou umístěny nádoby na třídění odpadu (papír, plast, sklo, aj).

2.5. Charakteristika žáků

Nabídka základního vzdělávání je určena všem žákům. Škola vychází vstříc potřebám nadaných žáků i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami formou inkluzivního vzdělávání. Škola je inovativní a je vystavěna na principech demokracie. Nabízí 1. a 2. stupeň základní školy.

2.6. Charakteristika pedagogického sboru

Kmenový pedagogický sbor je složen ze čtyř průvodců pro každé trojročí (v současné době si všichni doplňují kvalifikaci), průvodkyně češtiny pro 2. a 3. trojročí (studující), průvodkyně matematiky (plně kvalifikovaná), fyzikáře (nekvalifikovaný) a jazykářů. Každé trojročí nebo učební skupina má 1-2 asistentky pedagoga (některé si kvalifikaci teprve doplní). Důležitou součástí školy je školní poradenské pracoviště. Součástí týmu je tak metodička pedagogiky a výchovná poradkyně, dále speciální pedagožka a psychologka. Většina pedagogů pracuje na částečný úvazek.

Vedení školy má dostatečnou manažerskou praxi, vystudovaný pedagogický obor a zkušenosti s pedagogickým vedením žáků. Pedagogický tým prochází neustálým vzděláváním, intervizemi i supervizemi pro zkvalitňování pedagogické práce.

Tým doplňuje školní asistentka.

V týmu ctíme princip otevřené komunikace, a to jak uvnitř týmu pedagogů a zaměstnanců, tak, neméně významně, se žáky, se zákonnými zástupci, partnery školy i širší veřejností. Velmi důležitý je vztah mezi pedagogy. Dbáme proto o tvorbu bezpečného a přátelského prostředí, které umožňuje efektivní otevřenou spolupráci celého týmu a zaručuje souladný přístup k dětem. Pedagogové mohou svobodně volit výukové metody a prostředí v rámci schválené koncepce školy (Zaměření a koncepce školy) podle jejich zkušeností a preferencí nebo dle aktuálních potřeb žáků, ale zároveň zachovat jednoznačné a jasné směřování školy jako celku.

Průvodce provází, koordinuje, inspiruje. Povzbuzuje žáka k práci. Ukazuje cestu, poskytuje podporu. Aktivně vytváří program každé hodiny. Nelpí na dogmatech, pozoruje a nechává sebe i žáka se inspirovat. Průvodce nevnucuje žákům své znalosti a způsoby řešení problémů, nechává žáky poznat chybu, dbá však na to, aby proces poznávání vedl k cíli a aby žáci v

důsledku hledání neztráceli motivaci. Průvodce zná a řídí se ŠVP a dbá na to, aby na konci příslušných období byly splněny očekávané výstupy.

2.7. Spolupráce se zákonnými zástupci a jejich informovanost o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání

Škola chápe prostředí rodiny žáka jako velice důležité, a proto předpokladem úspěchu žáka ve škole je spolupráce se zákonnými zástupci. Protože zejména rodina formuje osobnost žáka, považujeme za velmi důležité, aby zákonní zástupci dobře rozuměli záměrům a cílům školy, aby znali metody a formy práce s žáky a byli s nimi v souladu. Vzájemné porozumění a důvěru se zákonnými zástupci žáků tak budujeme na individuálních schůzkách již před zápisem dětí do školy.

Společná setkávání zákonných zástupců v rámci trojročí se uskutečňují pravidelně a jejich obsahem je sdílení informací o práci žáků a programu školy, ale také představení způsobů práce ve škole a sdílení společných hodnot ve vzdělávání.

Minimálně dvakrát ročně nabízí třídní průvodce tzv. trojschůzky, tedy setkání průvodce – žák – zákonný zástupce. Na něm žák prezentuje své pokroky, společně se diskutují průběh a výsledky vzdělávání žáka. O svých dětech se zákonní zástupci mohou informovat během školního roku při osobním setkání s průvodcem či telefonickou nebo e-mailovou cestou, případně mohou nahlédnout do záznamů o žákovi. Po dohodě je také možný náslech ve vyučování.

Zákonní zástupci mají rodičovský přístup do systému Edookit, kde vidí přehled probraného učiva a také adminisrtrují absence žáka. Zákonní zástupci jsou pravidelně informováni o dění ve třídě přes tzv. zpravodaj, který rozesílá třídní průvodce. Ten posílá zákonným zástupcům svých žáků podle dohody a potřeby také informační e-maily se shrnutím proběhlého období a s plány pro nejbližší budoucnost. Aktuality, zprávy, výzvy, oznámení a inzeráty jsou zveřejňovány na FB profilu ZŠ Radostná a na webové stránce <https://www.zsradostna.cz/>.

Ředitel školy rozesílá podle potřeby informační e-maily zákonným zástupcům všech žáků.

2.8. Školská rada

Ve škole je ředitelem ustanovena školská rada. Je sestavena na tripartitním principu a má právě tři členy – zástupce zřizovatele, zástupce pedagogů a zástupce mezi zákonnými zástupci. Každá ze stran si svého zástupce volí samostatně a svobodně. Zástupci dalších stran se do volby nevměšují a výsledek volby respektují. Výsledek volby je komunikován řediteli školy a zástupcům školské rady písemně. Ředitel školy může pomoci volbu zprostředkovat (např. vyzvat zákonné zástupce/zřizovatele/pedagogy, aby se o volbu zajímali, či připravit nástroj pro hlasování), do samotné volby se však nevměšuje. Ředitel školy nemůže být zároveň členem školské rady. Volební řád a jednací řád Školské rady jsou upraveny speciální interní směrnici. Ředitel má právo účastnit se školské rady.

2.9. Spolupráce s dalšími subjekty

Základní škola Radostná spolupracuje a hodnotově souzní s dětským klubem U Kouzelného stromu na Zdejcíně, a zejména s navazující skupinou domácích školáků. Dále také spolupracujeme s lesním klubem Felbiánek.

Užší spolupráci máme se školou Naše základní škola, z.ú. v Litni.

Jsme v kontaktu s několika školami podobného typu napříč Českou republikou (ZŠ Erazim, ZŠ Edisona, ZŠ Na Rovině v Chrudimi, ZŠ Zeměškola, ZŠ Elanor a dalšími). Jsme otevřeni širší spolupráci i s dalšími subjekty.

Do vzdělávacího procesu je zakomponována i spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně-pedagogickými centry. Chceme využívat nabízené programy Muzea Českého krasu v Berouně, zejména jejich tematické geologické a přírodovědné vycházky či programy pro školy přímo v muzeu. Chystáme se též k navázání spolupráce s knihovnami ve Zdicích a v Berouně.

2.10. Dlouhodobé projekty

Uvnitř školy vytváříme principy demokratické instituce, tedy prostředí, kde se žáci učí sdílet své nápady pro plánování programu školy, stanovovat pravidla pro vzájemné vztahy a komunikaci v komunitě a sledovat a učit se řešit problémy a konflikty.

Výuku ve škole obohacujeme o pravidelný den venku i o další výlety a exkurze. Pořádáme besedy s odborníky podle zájmů a potřeb žáků. Realizujeme společné vícedenní pobyty žáků v podnětném prostředí na zajímavých místech ČR.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření a koncepce školy

Proč je naše škola Radostná?

Protože je plná dětí, které v sobě mají ...

Respekt a partnerství – respekt k sobě, druhým i životnímu prostředí promítám do způsobu komunikace, tvorby vztahů i chování vůči živým bytostem i neživé části přírody. Nehodnotím a nesoudím. Inspiruji.

Adaptabilitu a proměnlivost – vím, že svět kolem nás se dynamicky mění. Nesnažím se zastavit tento proud, ale s lehkostí hledám svou cestu v něm.

Důvěru – víra v sebe, druhé i svět mi pomáhá být silným. Věřím, že vše má svůj smysl a je jen na mně, zda vidím problémy nebo příležitosti.

Otevřenost – vím, že otevřenost a pravdivost vůči sobě i okolí otevírá srdce mé i druhých.

Svobodu, bezpečí a odpovědnost – vím, že mohu být sám sebou a že mohu vyjadřovat svůj názor bez obavy z hodnocení či odsouzení. Vím, že mohu nesouhlasit a ostatní zase se mnou, a je to tak v pořádku. Také vím, že za své chování a jednání jsem zodpovědný já sám a jsem připravený nést důsledky svých rozhodnutí.

Tvořivost a všestrannost – jdou ruku v ruce s radostí. Hledám a rozvíjím své talenty, hledám, co mě baví, dává mi smysl, jsem v tom dobrý a dělá mi to radost. Neopomím všestranný rozvoj ducha i těla.

Nové výzvy světa v jednadvacátém století si žádají jiný způsob přístupu ke vzdělávání dětí než ve století dvacátém. Je na čase vzpomenout si na principy, které znali naši předci dávno, dokonce před více než dvěma tisíci lety. Jenom se na ně pak na dlouho zapomnělo.

Tvoříme s dětmi jeden celek, respektujeme jejich osobnost a jedinečnost. Respekt si projevujeme vzájemně, a to nejen uvnitř školy, ale také vůči zákonným zástupcům a veřejnosti. Neopomíjíme ani vztah k přírodě, naší zemi a celé naší planetě. Pomáháme objevovat a rozvíjet talenty, které věříme, že má v sobě každý. Podporujeme vnitřní motivaci a přirozenou chuť učit se a zkoumat. Věříme, že tak dětem pomáháme osvojit si základní vzdělanost, a zároveň pootevíráme dveře k mnoha oborům, tradičním i novým, při zachování co možná největší celistvosti světa. Za velmi důležité považujeme i sociální kompetence, a to hlavně v oblasti spolupráce a komunikace.

Pomáháme dětem uvědomit si, co by je bavilo v práci i v životě jako takovém, a pomáháme směřovat tam jejich další kroky.

- Základní škola Radostná je místem, kde se cítí dobře žáci, průvodci i zákonní zástupci. Místem, kde je rovnováha mezi učením a výchovou. Podporujeme myšlenku, že žáci mají v sobě přirozenou touhu učit se a poznávat nové věci.
- Navazujeme na lesní pedagogiku. Hledáme cesty, jak propojovat učení s přírodou a s reálným životem. Učíme se pro radost, pro život, pro sebe, nikoliv pro školu. Povídáme si, pracujeme, vyprávíme, hrajeme si a oslavujeme.
- Žáci dostávají příležitost k dosažení cíle na jejich vlastní cestě. Mohou se věnovat aktivitám, ve kterých jsou dobří, mohou si říct, co se chtějí naučit.
- Vytváříme přirozené a podnětné prostředí pro svobodný rozvoj a také bezpečné prostředí bez zkoušení, soutěžení, srovnávání a známkování.
- Vycházíme z individuálních potřeb našich žáků, z jejich vnitřní motivace. Chceme je vést k přebírání zodpovědnosti za jejich vlastní učení se značnou mírou svobody. Učivo by mělo navazovat na znalosti dětí a vycházet z prostředí, ve kterém vyrůstají.
- V jedné třídě spolupracují žáci různého věku a různých zájmů.
- Učíme se od sebe navzájem, pomáháme si a vytváříme společenství s rodinnou atmosférou.
- Délka aktivit záleží na zájmu a pozornosti dětí, v menší míře na hodinkách. Rozdělení do bloků po 90 minutách je orientační. Ve škole nezvoní.
- Objevujeme, experimentujeme a zkoumáme svět kolem nás.

Základními principy vzdělávací strategie ZŠ Radostná proto jsou:

- věkově smíšené kolektivy
 - Jsou v procesu vzdělávání přirozené a prospěšné, protože zastoupení různých věků v jedné skupině umožňuje dětem učit se vzájemně od sebe, a to jak v oblasti znalostní, tak vztahové a sociální.
 - V mnoha činnostech propojujeme žáky napříč věkovými kategoriemi. Vytváříme podmínky pro spolupráci a tvorbu vazeb v rámci celé školy, tak jak je běžné v životě mimo školu.
 - Základní rozdělení studijních skupin je: 1-3, 4-5, 6-7, 8-9.
- respektující a partnerský přístup k dětem

- Dospělý je partnerem, průvodcem a inspirátorem. Není “tím, kdo ví”, ale tím, který pootevívá dveře k poznávání, a to nejen dětem, ale i sobě.
- Základním principem je přístup podle systému Respektovat a být respektován.
- celistvost světa
 - Svět je jenom jeden, proto se snažíme i ve výuce zachovávat logické celky a dělit ho co nejméně na jednotlivé školní předměty.
 - Více než o vštěpení izolovaných učebnicových znalostí se u dětí snažíme o osvojení kompetencí, které je připraví na proměnlivý svět budoucnosti, nové výzvy i nová povolání.
- venkovní prostředí a volnost pohybu ve třídě
 - Pobyt venku napomáhá procesu učení a je nedílnou součástí procesu vzdělávání.
 - Volnost pohybu je přirozenou potřebou. Jen minimum činností je nezbytné provozovat vsedě v lavicích. Jak jen to jde, umožňujeme volnost pohybu i ve třídě.
 - Minimálně jeden celý den v týdnu jsme venku, ať již v přírodě či ve městě (na výstavách či exkurzích).
 - Venkovní prostředí využíváme v kratších blocích i v ostatních dnech.
- dokončování činností a respektování biorytmů
 - Pracovní čas je rozvržen do bloků po devadesáti minutách se střídavou intenzitou práce dle volby žáka.
 - Uděláme přestávku nebo změníme prostředí či charakter činnosti, pokud zaznamenáme „hromadnou“ únavu, což vnímáme jako lepší schéma než pevně daných 45 minut a rušivé zvonění uprostřed činnosti.
 - Vedeme žáky k dokončování započaté práce.
- přirozený způsob vzdělávání a vnitřní motivace
 - Žáci mají přirozeně danou potřebu se vyvíjet a vzdělávat. Učíme se převážně nápodobou. Snažíme se využívat tohoto procesu i ve škole a co nejméně ho narušovat vnějšími vlivy.
 - Klíčový je vlastní prožitek a aktivita dětí v hodinách.
- nepřímé vzdělávání
 - Průvodce je nejvíce aktivní před hodinou. Připravuje prostředí, pomůcky a chystá činnosti.
 - Během výuky ukáže možnosti a inspiruje k práci, pak již jen podporuje žáky a na jejich podnět pomáhá.
 - Předkládáme hotová řešení. Žáci si sami témata a informace objeví, dohledají a zjistí, my je jenom provázíme.
 - Využíváme pomůcky a připravené prostředí.
 - Vzdělávání probíhá ve velké míře mezi žáky navzájem.
- individualizaci vzdělávání
 - Podporujeme individuální práci žáků, tedy stav, kdy každý pracuje na vybrané aktivitě. Žáci se věnují tomu, co je právě zajímavá, samy nebo ve spontánně vytvořených dvojicích i skupinkách.
 - Rozvíjíme talenty žáků. Rozvoj našich silných stránek podporuje i rozvoj těch slabších.

- Netrváme na jedné metodě pro všechny. Každý jsme jiný a vyhovuje nám něco jiného. Nabízíme různé způsoby, jak si dané učivo osvojit.
- Učíme se ve spirálách. Tedy k učivu se vracíme a prohlubujeme. Pracujeme co nejvíce napříč ročníky. Každý si vezme tolik, kolik zrovna potřebuje a je schopen.
- Vývoj v rámci širšího časového úseku ale sledujeme. Pomáhá nám odhalit případné speciální potřeby dětí. Pokud pozorujeme odchylky, konzultujeme se zákonnými zástupci i odborníky a navrhujeme podpůrné a nápravné kroky.
- společná práce a práce ve skupinách
 - V procesu vzdělávání využíváme i společnou práci. Průvodce tak může představit určité téma či pomůcku, které pak žáci mohou dále rozvíjet a využít při individuální činnosti či skupinové práci.
 - Společná práce a práce ve skupinách podporuje rozvoj sociálních kompetencí a schopnost spolupráce a umožňuje vyzkoušet si různé role.
- konstruktivní zpětná vazba a sebereflexe
 - Přijímáme žáky takové, jací jsou. Věříme, že nejsou nijak omezeni na tom, čeho mohou v budoucnu dosáhnout a naučit se. Všem pomáháme rozvíjet se tady a teď na základě aktuálních možností, schopností a zájmů.
 - Podporujeme a rozvíjíme u žáků sebereflexi. Nesrovnáváme se s druhými, ale sledujeme svůj vlastní pokrok. Všichni se učíme druhé nehodnotit.
 - Namísto hodnocení využíváme konstruktivní zpětnou vazbu. Za vhodné nástroje považujeme pravidelné trojschůzky a dětmi vedená portfolia. Často využíváme i sdílecí kruhy.
 - Chybu bereme jako běžnou součást vzdělávacího procesu a učíme s ní žáky pracovat.
 - Vysvědčení píšeme formou slovního hodnocení.
- vzájemná spolupráce a pomoc
 - Pečujeme o vztahy mezi dětmi navzájem. Učíme se respektující a otevřené komunikaci a zvládání konfliktů. Učíme se chápat a respektovat naši různorodost.
 - Dbáme též o vztahy žáků s pedagogy, zákonnými zástupci i mezi všemi dospělými. Učíme se spolu kultivovaně pobývat.
 - Zákonné zástupce vnímáme jako aktivní prvek ve vzdělávání dětí.
 - Podle možností rodiny počítáme se zapojením se do života ve škole. Pořádáme pravidelná společná setkání zákonných zástupců a pedagogů k dění v jednotlivých studijních skupinách a podporujeme vzájemnou interakci rodin.
 - Pořádáme celoškolská setkání.
- velmi vhodným prostředím pro vzdělávání je rodina
 - Podporujeme rodiny a žáky v domácím vzdělávání.
 - Děti na individuálním vzdělávání mají svého garanta programu, který s rodinami komunikuje
 - Vedle přezkoušení nabízíme také poradenství

3.2. Poskytované formy vzdělávání

Škola nabízí prezenční formu výuky, a jak bylo uvedeno výše, podporuje individuální formy vzdělávání dětí v rodinném či komunitním prostředí (§41 [školského zákona](#)). Od šk. roku

2021/2022 nabízí též v rámci pokusného ověřování kombinovanou formu vzdělávání. V prvním roce projektu je tato forma v rámci ZŠ Radostná určena pouze žákům 1. stupně (více v kapitole 7 Kombinované vzdělávání)

3.3. Výchovné a vzdělávací strategie

Využíváme čtyři základní pedagogické situace: rozhovor, práce, hra a společné setkání.

3.3.1. Sdílecí kruh

Sdílecí kruh je součástí běžného života třídy. Žáci mají možnost sdělovat formou rozhovoru své zážitky, pocity a zkušenosti, diskutovat, vyjadřovat se k problémům, k pravidlům, prezentovat informace a hodnotit svou práci. Považujeme za důležité, aby se žáci nebáli mluvit o svých názorech a konfrontovat je s okolím. Žáci se zde učí naslouchat druhým, ale i zformovat a vyslovit svůj názor a projevit své pocity.

Setkání ve sdílecím kruhu slouží také k předávání informací o programu dne, změnách v programu či plánu či (sebe)evaluaci.

Významný pro režim týdne je první (otevírací) a poslední (uzavírací) kruh týdne. Otvírací kruh slouží k přivítání žáků po víkendu, ale má za cíl i rozvrhnout si práci a úkoly a informovat o programu týdne. Má tedy velký organizační význam z hlediska celého pracovního týdne. Naopak uzavírací rozhovor ve sdílecím kruhu shrnuje a hodnotí uplynulý týden a má tak význam evaluační.

Ve sdílecím kruhu nikdo nemá pevné místo, každý se může posadit podle momentálního rozhodnutí. Každý má příležitost promluvit, ale nikdo není do mluvení nucen. K řízení komunikace ve sdílecím kruhu využívá průvodce mluvící předmět, případně piktogramy připomínající pravidla kruhu.

3.3.2. Společná práce

Ve škole je zajištěna možnost společné práce, a tím i komunikace mezi žáky, při které se učí jeden od druhého a rozvíjejí sociální kompetence.

Průvodce většinou na začátku bloku představí určité téma či pomůcku, které pak žáci mohou dále rozvíjet a využít při individuální činnosti či skupinové práci.

3.3.3. Skupinová práce

Žáci často pracují ve skupinách. V jejich rámci si osvojují dovednost spolupracovat, rozdělovat práci, plánovat ji, prezentovat své výsledky a rozvíjejí další pracovní, komunikační a sociální kompetence. Budují tak schopnost pracovat v týmu, schopnost tým vést a zároveň respektovat další týmové role.

Vedle průvodcem vedené skupinové práce má své místo i činnost ve spontánně vzniklých skupinách, ve kterých se žáci sejdou nad pomůckou, navzájem se učí, hrají didaktické hry apod. V obou druzích skupinových aktivit je významným benefitem vrstevnické učení.

3.3.4. Badatelsky orientovaná výuka

Tam, kde je to možné, nepředkládají průvodci žákům hotové informace, ale akcentuje se význam vlastních zkušeností žáka. Žák si stanovuje hypotézu, vyhledá a ověřuje informace, diskutuje, navrhuje a realizuje řešení, prezentuje, reflektuje a (sebe)hodnotí.

Žáci při této metodě pracují buď individuálně, ve dvojici nebo ve skupině. Touto metodou žáci rozvíjejí své kompetence k řešení problémů.

3.3.5. Učení v souvislostech

Svět je jenom jeden, a tak i my k němu přistupujeme jako k celku – vnímáme vazby a souvislosti. Integrujeme vzdělávací obory, posilujeme mezipředmětové vztahy. Tento princip je nejvíce patrný v rámci integrovaného předmětu JEDEN SVĚT.

3.3.6. Organizace výuky

Výukový blok začíná nejčastěji úvodním kruhem, po němž následuje společná práce, kdy průvodce představí připravené téma. Žáci se mají možnost tématu věnovat v rámci výukového bloku i dále pak individuálně. Současně je žákům umožněno si zvolit práci na jiném úkolu. Mají možnost výběru didaktické pomůcky, pracovního listu, encyklopedie, výukového programu, práci na delším projektu, dokončování práce apod.

Blok je zakončen společnou reflexí (shrnutím) a úklidem. Reflexe slouží ke zhodnocení práce, ukotvení učiva i uvědomění si, k čemu bude vhodné se ještě vrátit, co se nám povedlo a co bude nutné příště změnit. Průvodce reflexi zařazuje dle svého uvážení na koncích aktivit, minimálně však na konci výukového bloku či celku.

Úklid prostředí i ten v naší mysli považujeme za důležitou součást psychohygieny každého jedince. "

3.3.7. Individualizace vzdělávání

Žáci pracují individuálním tempem. Úkoly směřují k naplnění výstupů strukturovaných v ŠVP. Vychází se z potřeb žáka a zohledňuje jeho vývoj, jeho zájmy, specifické vzdělávací potřeby, schopnosti i momentální výkon.

3.3.8. Vedení portfolia, mapy pokroku a myšlenkové mapy

Dokončenou a průvodcem zkontrolovanou práci si žáci zakládají do svého *portfolia* (veškeré písemné výstupy vč. pracovních listů a fotografie výrobků či výtvorů). Jde o hmotný záznam žákovy práce a patří žákovi. Zároveň je podpůrným materiálem při prezentaci výsledků práce žákem na trojschůzce a může být společně s mapami pokroku podkladem průvodci pro průběžné slovní hodnocení. Zákonným zástupcům zase poslouží jako informace, na čem žák pracuje a jak se mu daří.

Mapy pokroku slouží každému žákovi k individuálnímu zaznamenávání pokroků v daném učivu a k jasnému znázornění dosahovaných cílů. Alespoň jednou za čtvrtletí si žáci do své mapy pokroku zaznamenávají, kterému učivu se věnovali a na jaké úrovni učivo zvládli. Postupné vybarvování jednotlivých elips žákem graficky znázorňuje individuální pokrok žáka a úroveň dosažených znalostí. Žák vybarví jen malou část elipsy, pokud se s učivem teprve seznámil, ale ještě si jej neosvojil. Žák vybarví větší část elipsy, pokud již učivo používá, ale ještě v něm necítí jistotu. Žák si vybarví celou elipsu, pokud má pocit, že učivo ovládá – na úrovni, která je pro něj v tu chvíli přiměřená. Mapa pokroku je jeden z hlavních podkladů pro trojschůzky. Jde o sebehodnotící nástroj.

V předmětu JEDEN SVĚT obdobným způsobem jako mapy pokroku fungují *myšlenkové mapy*. Bubliny s učivem nejsou předtištěné, ale každý žák si je nejpozději na konci tematického bloku (či na konci logického celku) pod vedením průvodce vytváří sám.

3.3.9. Zodpovědnost za vzdělávání

Do míry, kterou jsou schopni žáci nést, je na ně přenášena zodpovědnost za vzdělávání.

Průvodce věnuje dostatek času tomu, že spolu se žákem prochází dokončené úkoly, společně vyhodnocují, na jaké úrovni se podařilo práci splnit, případně hledají do budoucnosti takový postup a míru podpory, aby se práce dařila – posiluje se tak vlastní odpovědnost žáka za učení.

3.3.10. Venkovní vyučování

V součtu vyučovacích bloků minimálně jeden den v týdnu žáci absolvují venku, kde probíhá jak běžná výuka, tak volná hra či pracovní činnosti. Pobýváme převážně v přírodě ve volném terénu a na pronajaté zahradě. Zařazujeme témata převážně z předmětu JEDEN SVĚT. Je možné zařadit i exkurzi, návštěvu muzea, výlet do okolních měst, absolvovat objednaný výukový program či navštívit památky.

3.3.11. Práce jako běžná součást života

Práce se ve škole také objevuje jako běžná součást života. Rozvíjení těchto kompetencí je také součástí Minimálního preventivního programu školy. Žáci nejen pracují na svých úkolech, ale také se starají o prostředí ve škole a společně uklízejí. Společně vaří nebo připravují jednoduché pokrmy, pracují se dřevem a s různorodými dalšími materiály.

3.3.12. Projektové vyučování

Využíváme hojně metod projektového vyučování. Tímto způsobem je převážně vedena práce v předmětu JEDEN SVĚT, dílčí prvky pak využíváme i v TRIVIU a dalších předmětech.

3.3.13. Radostná setkání

Setkání se konají v období rovnodenností a slunovratů. Sledujeme rytmus roku. Setkání jsou příležitostí spolu pobýt, zazpívat si, prezentovat své práce a dovednosti. Připomínáme si svátky a pranostiky daných období. Setkání jsou otevřená žákům, zaměstnancům i zákonným zástupcům.

3.3.14. Školní poradenské pracoviště (ŠPP)

Škola velmi systematicky a aktivně pracuje s nadanými žáky a žáky se SVP. Ve škole funguje ŠPP pracoviště tvořené školním metodikem prevence, výchovným poradcem a třídními učiteli, rozšířené o služby školní psycholožky a školní speciální pedagožky; zajišťuje poradenskou podporu žákům a pedagogům. Spolupracuje také s PPP a SPP.

3.4. Zabezpečení žáků nadaných, mimořádně nadaných a se speciálními vzdělávacími potřebami

Uplatňováním našich principů, především individuálním nastavením vzdělávacího procesu, je vytvořeno přirozené vhodné prostředí pro žáky s rozdílnými vzdělávacími

potřebami – žáky nadané a mimořádně nadané, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, žáky s odlišným mateřským jazykem, pro žáky ohrožené školním neúspěchem. Na podpoře vzdělávání těchto žáků se podílí celý tým – průvodce, asistent pedagoga, výchovný poradce a školní psycholog.

Při hledání vhodné vzdělávací cesty, metod výuky a úpravy výukového prostředí spolupracuje výchovný poradce/metodik především se zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště apod.

3.4.1. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných se uskutečňuje prostřednictvím inkluze v běžné třídě.

V případě, že průvodce vysleduje u žáka projevy mimořádného nadání, informuje o svém zjištění výchovného poradce a společně informují zákonné zástupce žáka. Jestliže zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka pedagogicko-psychologickou poradnu nebo speciální centrum a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka mimořádně nadaného, je žák dále vzděláván i hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště.

Rozsah a obsah vzdělávacích opatření stanovuje individuální vzdělávací plán, který navrhnou pracovníci školských poradenských zařízení, a který vytváří škola ve spolupráci s rodinou žáka a školním psychologem. Základním principem pro práci s nadanými žáky je umožnění individuálního tempa při osvojování učiva a přiměřené a pružné navyšování nároků průvodcem. Cílem školy je rozvinout celkový potenciál žáka. V mimořádných případech je možné přeřadit žáka do vyššího ročníku v daném předmětu, případně celkově (v závislosti na doporučení PPP).

3.4.2. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje prostřednictvím integrace v běžné třídě. Škola aktivně zjišťuje při přijímání žáků jejich potřeby a zkušenosti zákonných zástupců.

Systém vzdělávání na ZŠ Radostná preferuje vstřícný postoj k žákům se specifickými poruchami učení. Pedagogové se snaží včas podchytit případné poruchy a pracovat na jejich nápravě. Žáci jsou se souhlasem zákonných zástupců posíláni na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny či do speciálně-pedagogického centra. Na základě vyšetření a doporučení poradny je těmto žákům poskytnuta další individuální reedukační péče, při současném využití vhodných kompenzačních a didaktických pomůcek, speciálních učebnic, výukových programů apod.

Při hodnocení těchto žáků je samozřejmostí zohlednění podle míry opatření.

Základní škola Radostná zajistí pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami následující:

- individuální vzdělávací plán (IVP), jenž bude vypracován v kooperaci poradenského zařízení, průvodců a zákonných zástupců

- spolupráci s poradenským zařízením (SPC, PPP), se zákonnými zástupci, s externími speciálními pedagogy (logoped apod.)
- úprava vzdělávacího obsahu (snížení či zvýšení nároků na výstupy a výsledky práce)
- respektování individuálního tempa, ponechání dostatečného času pro pochopení, zapamatování si a procvičení nového učiva
- využití speciálních metod, doporučených pomůcek, zvýšená pozitivní motivace a aktivizující podpora
- zadávání přiměřených úkolů, využívání pestré nabídky metod práce včetně her
- úprava a formulace reálných a splnitelných očekávaných výstupů
- případně nahrazení vzdělávacího obsahu jiným lépe vyhovujícím vzdělávacím obsahem
- umožnění působení asistenta pedagoga, popř. osobního asistenta
- přizpůsobení délky vyučovací jednotky, zařazování cvičení a relaxace
- proškolení pedagogů (podle osobních možností a možností školy)

3.4.3. Vzdělávání žáků se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním

Škola je připravena integrovat žáky se zdravotním postižením, vždy však s přihlédnutím k situaci daného žáka a jeho celkovému zdravotnímu stavu. Pronajímaná část budovy umožňuje v případě potřeby využít plošinu pro vozíčkáře a také toalety pro handicapované. Režim školy s jedním venkovním dnem může být nicméně omezující pro určité typy zdravotního postižení.

3.4.4. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Jde o žáky z odlišného sociálního či kulturního a jazykového prostředí.

Škola nabízí:

- individuální péči (individuální zjišťování potřeb, přiměřené plánování učiva)
- pomoc asistenta pedagoga
- zapojení do skupinové práce a preventivní opatření proti šikaně
- odpovídající metody a formy práce
- specifické učební materiály

3.5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým prvkem základního vzdělávání, vytvářejí prostor pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka. Jsou realizována integrací do jednotlivých vzdělávacích předmětů.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)
2. Výchova demokratického občana (VDO)
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
4. Multikulturní výchova (MkV)
5. Environmentální výchova (EV)
6. Mediální výchova (MV)

Začlenění průřezových témat do vyučovacích předmětů:

1. stupeň

AT ATELIÉR
JS JEDEN SVĚT
T TRIVIUM

2. stupeň

AT ATELIÉR
JS JEDEN SVĚT
MCJ JAZYKY
MAGI MATEMATIKA A INFORMATIKA

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

TO	1. STUPEŇ	2. STUPEŇ
Rozvoj schopností poznávání	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Sebepoznání a sebepojetí	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Seberegulace a sebeorganizace	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Psychohygiena	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI

Kreativita	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Poznávání lidí	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Mezilidské vztahy	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Komunikace	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Kooperace a kompetence	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Hodnoty, postoje, praktická etika	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI

Výchova demokratického občana (VDO)

TO	1. STUPEŇ	2. STUPEŇ
Občanská společnost a škola	JS	JS
Občan, občanská společnost a stát	JS	JS
Formy participace občanů v politickém životě	JS	JS
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	JS	JS

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

TO	1. STUPEŇ	2. STUPEŇ
Evropa a svět nás zajímá	JS	JS
Objevujeme Evropu a svět	JS	JS
Jsme Evropané	JS	JS

Multikulturní výchova (MkV)

TO	1. STUPEŇ	2. STUPEŇ
Kulturní diference	JS, T	JS, JAZ
Lidské vztahy	JS, T	JS, JAZ
Etnický původ	JS, T	JS, JAZ
Multikulturalita	JS, T	JS, JAZ
Princip sociálního smíru a solidarity	JS, T	JS, JAZ

Environmentální výchova (EV)

TO	1. STUPEŇ	2. STUPEŇ
Ekosystémy	JS	JS
Základní podmínky života	JS	JS
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	JS	JS
Vztah člověka k prostředí	AT, JS	AT, JS

Mediální výchova (MV)

TO	1. STUPEŇ	2. STUPEŇ
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Stavba mediálních sdělení	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Vnímání autora mediálních sdělení	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Fungování a vliv médií ve společnosti	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
Tvorba mediálního sdělení	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI

Práce v realizačním týmu	AT, JS, T	AT, JS, JAZ, MAGI
--------------------------	-----------	----------------------

4. Učební plán dle RVP ZV

4.1. Učební plán pro 1. stupeň ¹

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vzdělávací předměty	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	1. ST	RVP + DČD	
Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk	TRIVIUM (T)	13	13	14	15	15	70	62 + 8	
	Český jazyk a literatura									
	Matematika a její aplikace									
	Informatika									
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	ATELIÉR (AT)	3	3	3	3	3	15	12 + 3	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	JEDEN SVĚT (JS)	6	6	7	7	7	33	28 + 5	
										Člověk a jeho svět
										Člověk a svět práce
		Celkem (122)	22	22	24	25	25	118	102 + 16	

¹ Poznámka k učebnímu plánu: Vyučovací předmět TRIVIUM je ve 4. a 5. ročníku prezenčního vzdělávání doplněn o vzdělávací obsah Feuersteinovo instrumentální obohacování. Rozšíření se nevztahuje na kombinované vzdělávání a individuální vzdělávání.

4.2. Učební plán pro 2. stupeň²

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vzdělávací předměty	6.r	7.r	8.r	9.r	2. ST	RVP + DČD
Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk	JAZYKY (JAZ)	8	10	10	12	41	33 + 7
	Další cizí jazyk							
	Český jazyk a literatura							
Matematika a její aplikace	Informatika	MATEMATIKA A INFORMATIKA (MAGI)	6	6	6	8	26	19 + 7
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	ATELIÉR (AT)	3	3	3	0	9	9 + 0
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	JEDEN SVĚT (JS)	11	11	13	12	46	43 + 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie							
	Přírodopis Zeměpis							
Člověk a společnost	Dějepis Výchova k občanství							
Člověk a svět práce								
		Celkem (122)	28	30	32	32	122	104 + 18

² Poznámka k učebnímu plánu na 2. stupni: Vyučovací předmět JAZYKY je ve všech ročnících 2. stupně prezenční formy vzdělávání doplněn o vzdělávací obsah Feuersteinovo instrumentální obohacování.

5. Učební osnovy

5.1. Učební osnovy pro 1. stupeň

5.1.1. Název vyučovacího předmětu: **TRIVIUM**

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Český jazyk a literatura a Cizí jazyk, dále vzdělávacím obsahem oblasti Matematika a její aplikace a oblasti Informatika a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5. r.	DČD
TRIVIUM	13	13	14	15	15	8

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě s využitím pomůcek, učebnic a počítačů s výukovými programy, i v dalších prostorách školy. Realizována je také i mimo školní prostory – různá kulturní, sportovní, vzdělávací zařízení (kino, divadlo, beseda, muzea, knihovna...), nebo venku a v přírodě. Výuka TRIVIA probíhá ve věkově smíšené skupině, kdy se často uplatňuje učení se navzájem, ale také individuální práce jednotlivce, či práce ve dvojicích. Kde je to možné, ponecháváme volbu výběru učiva na žákovi. Vzdělávací obsah je žákům nabízen nenásilně tak, aby jej vnímali jako běžnou součást našeho života a jeho použití jim přinášelo smysl. Ve třídách jsou připraveny pomůcky pro výuku čtení, psaní, mluvnice, literatury a slohu, využívají se i učebnice, pracovní sešity či písanky, dále jsou ve třídách kromě učebnic a pracovních sešitů podle metody prof. Hejného také připraveny pomůcky k výuce aritmetiky a geometrie. Primárním cílem je naučit žáky číst, psát a počítat. Klademe důraz na čtení s porozuměním. Přehled výstupů tedy není v plánu okruhů učiva seřazen chronologicky nebo doplněn údaji o příslušném ročníku. Důležitější, než příslušný ročník školní docházky je aktuální úroveň žáka; žáci nemusí postupovat daným jednotným pořadím činností, ale mohou si vybírat z nabídky podle svého zájmu a pracovat svým individuálním tempem. Je tedy například možné, aby se žák, který ještě nezvládl techniku psaní, ale umí číst, s pomocí průvodce zabýval slovními druhy nebo větnou skladbou, či je možné, aby se žák, který ještě nezvládl operace s čísly, ale zajímá se o číselnou řadu, se s pomocí průvodce zabýval numerací, porovnáváním čísel nebo zaokrouhlováním. V případech, kdy si žák vybere oblast, ke které nemá potřebné dílčí zkušenosti, mu průvodce doporučí, jaké učivo si potřebuje osvojit před započítím práce v dané oblasti.

Materiály, které žáci během výuky zpracovali, si po poskytnutí zpětné vazby pedagogem zakládají do svého portfolia. To slouží jako doklad postupu každého žáka. Při vedení portfolia se žáci učí třídit a zakládat své pracovní materiály. Portfolio je součástí podkladů pro slovní hodnocení školní práce žáků.

Výuka angličtiny probíhá v rámci předmětu TRIVIUM již od 1. ročníku s využitím pomůcek, anglicky psaných knih a počítačů s výukovými programy ve třídě či v dalších prostorách školy i mimo ni. Žák vnímá cizí jazyk, jeho odlišnost od mateřského jazyka, učí se porozumět základním pokynům, reaguje na ně celým tělem, nacvičuje správnou výslovnost. Žáci jsou vedeni k porozumění, aktivnímu mluvení. Později jsou žáci vedeni i ke čtení, a nakonec k psanému projevu. Jazyk si osvojují co nejpřirozenějším způsobem, průvodce používá cizí jazyk jako primární komunikační nástroj, hojně je používána metoda "Learning by Doing", tedy anglický mluvčí s žáky provozuje pracovní, výtvarné, hudební či tělovýchovné aktivity.

V rámci předmětu je vyučována i výuková oblast INFORMATIKA.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu TRIVIUM na 1. stupni ZŠ

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 5. ročníku	Učivo
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	
Žák...	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
<p>ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</p> <p>ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p> <p>ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p> <p>ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p> <p>ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</p> <p>ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</p> <p>ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p>	<p>čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)</p> <p>naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)</p> <p>mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování),</p>

<p>ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p> <p>ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p> <p>ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</p>	<p>mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p> <p>písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování</p>
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p>	
<p>ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p> <p>ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</p> <p>ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p> <p>ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</p> <p>ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p> <p>ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p> <p>ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</p> <p>ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p> <p>ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)</p> <p>slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)</p> <p>tvarosloví – slovní druhy, tvary slov</p> <p>skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice</p> <p>pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)</p>

LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
<p>ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p> <p>ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p> <p>ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p> <p>ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p>	<p>poslech literárních textů</p> <p>zážitkové čtení a naslouchání</p> <p>tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod</p> <p>základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání</p>
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	
Žák...	
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE	
<p>M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p>M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p> <p>M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p> <p>M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p>	<p>přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky</p> <p>zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)</p> <p>násobilka</p> <p>vlastnosti početních operací s čísly</p> <p>písemné algoritmy početních operací</p>

<p>M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p> <p>M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</p> <p>M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p>	
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p>	
<p>M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data</p> <p>M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p>	<p>závislosti a jejich vlastnosti</p> <p>diagramy, grafy, tabulky, jízdni řády</p>
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ I PROSTORU</p>	
<p>M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</p> <p>M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p> <p>M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice</p> <p>M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p> <p>M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<p>základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník</p> <p>základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec</p> <p>délka úsečky; jednotky délky a jejich převody</p> <p>obvod a obsah obrazce</p> <p>vzájemná poloha dvou přímek v rovině</p> <p>osově souměrné útvary</p>
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p>	

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost
FEUERSTEINOVO INSTRUMENTÁLNÍ OBOHACOVÁNÍ³	
Žák...	
Rozvíjí jednotlivé kognitivních funkce, učí se budovat a plánovat pracovní strategie	Úlohy na rozvoj pojmového myšlení a reflexi vlastních poznávacích procesů
CIZÍ JAZYK – ANGLICKÝ JAZYK	
Žák...	
POSLECH S POROZUMĚNÍM, MLUVENÍ, ČTENÍ S POROZUMĚNÍM, PSANÍ	
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <p>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p> <p>MLUVENÍ</p> <p>CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p> <p>CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem</p> <p>tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí</p> <p>mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>

³ Není realizováno v rámci pokusného ověřování kombinovaného vzdělávání a není zahrnuto v učebních plánech pro individuální vzdělávání podle §38 ani §41.

<p>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <p>CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p> <p>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>PSANÍ</p> <p>CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře</p>	
--	--

INFORMATIKA	
Žák...	
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
<p>I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</p> <p>I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</p> <p>I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu</p>	<p>data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů</p> <p>kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace</p> <p>modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka</p>
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
<p>I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</p> <p>I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</p>	<p>řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné</p>

<p>I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</p> <p>I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<p>postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci</p> <p>programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu</p> <p>kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem</p>
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p>	
<p>I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi</p> <p>I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</p>	<p>systemy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi</p> <p>práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu</p>
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p>	
<p>I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</p> <p>I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</p> <p>I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</p>	<p>hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů</p> <p>počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat</p> <p>bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními; uživatelské účty, hesla</p>

5.1.2. Název vyučovacího předmětu: **JEDEN SVĚT**

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen:

- na 1. stupni vzdělávacím obsahem oblasti Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce a Člověk a zdraví. Dále též příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Výuka probíhá ve čtyřletých na sebe navazujících cyklech, které jsou společné pro všechny ročníky na 1. i 2. stupni a souhrnně tvoří náplň předmětu JEDEN SVĚT. Témata se cyklicky opakují.

1. **Poznáváme své kořeny**

Historie – od vzniku vesmíru a Země po současnost

(časová/historická linka)

2. **Různé tváře přírody**

Příroda – louky, pole, pastviny, vodstvo, lesy, horské oblasti, lidská sídla; biomy světa: stepi, savany, plantáže, vodstvo, pralesy a tajgy, velehory, lidská sídla, extrémní oblasti, anatomie a fyziologie člověka

(přírodovědná a fyzicko-geografická linka)

3. **Člověk je tvor společenský**

Společnost – rodina, zájmová činnost, profese, charitativní a nezisková činnost, lidská práva, obchod a konzumní společnost, konkrétní společenské nebo ekologické problémy v okolí, filozofie a náboženství

(společenskovední linka)

4. **Země v našich rukou**

Svět – Berounsko, Česká republika, Evropa, Amerika, Afrika, Asie, Austrálie a Oceánie, Polární oblasti

(regionálně-geografická linka)

Oblast Člověk a jeho svět jsou obsahově plně realizovány v rámci výše uvedených cyklů.

Člověk a svět práce jsou převážně realizovány jako integrální součást všech výše uvedených cyklů. Může být však realizován i samostatně (např. jako projektový den).

Oblast Člověk a zdraví je do předmětu integrována. Výuka probíhá v prostorách tělocvičny, ale též mimo ni např. v přírodě, na hřišti, dopravním hřišti atd.

1. stupeň	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4. ročník	5. ročník	DČD
JEDEN SVĚT	6	6	7	7	7	5

Organizační vymezení

Výuka probíhá primárně mimo školu v přirozeném prostředí, ale může probíhat i ve třídě s využitím pomůcek a počítačů s výukovými programy či v dalších prostorách školy. Se zvláštním důrazem je využíván pobyt v přírodě, návštěvy výstav, besedy ve škole i mimo ni, manipulace s reálnými předměty a pohyb v prostředích, kterých se výuka týká.

Pro praktickou realizaci propojení poznatků a dovedností z různých oborů, tvorby souvislostí a zachování celistvosti světa nejlépe vyhovuje práce v tematických projektech. V rámci projektů získávají žáci komplexní informace, které umožňují globální pohled na svět. Využívají se autentické zážitky žáků, jejich zájem a naladění věnovat se určité oblasti.

Aktivity v rámci projektů jsou voleny tak, aby žáci mohli spolupracovat, vzájemně si radit a pomáhat, pracovat ve věkově smíšených skupinách pro společný cíl a na společném řešení problému. Při takové spolupráci (ve dvojicích či ve skupinách) pak mohou žáci navíc pozorovat různé metody práce svých spolužáků – mohou zkoušet, experimentovat a poznávat, jaké styly a metody práce jim samotným nejvíce vyhovují. Pedagog podle potřeby a náročnosti práce pracuje buď s celou skupinou dětí, kdy práci vysvětlí a nabídne různé způsoby realizace, nebo pracuje postupně s menšími skupinami. Během individuální práce žáků konzultuje nebo pomáhá s prací jednotlivcům. V projektech je kladen důraz na týmovou práci (kooperativní učení), vrstevnické učení, řešení praktických úkolů (badatelský přístup) a propojování učiva z různých vzdělávacích oborů.

Důraz je kladen i na mezipředmětovou spolupráci, a to zejména s předmětem Umění a kultura, ale i Trivium. Na druhém stupni pak s předmětem Fyzika a chemie.

Předmět doplňují samostatné či skupinové tematické projekty a experimenty žáků, při kterých se žáci učí postupně pracovat sami – vyhledávat a ověřovat informace, samostatně pracovat podle návodu, zaznamenávat si výsledky svých pozorování atd. Výsledky své práce mají žáci možnost prezentovat jako skupina nebo jako jednotlivci. Přijímají tak okamžitou zpětnou vazbu od svých spolužáků – případně s dalšími návrhy a doporučeními. Při společných prezentacích si žáci vzájemně předávají informace, které zjistili a zpracovali, a mají možnost klást další otázky. Společné prezentace všech prací dětí ukazují ostatním mnoho možností, jak se dá stejné téma různě realizovat (nápady, způsoby práce).

Během pohybových aktivit si žáci zvyšují svou fyzickou zdatnost, obratnost, vytrvalost, všestrannost a rozvíjejí přesnost pohybů hrubé i jemné motoriky, ohleduplně a v souladu s pravidly bezpečnosti své i ostatních. Učí se jednoduchým sportovním hrám, učí se stanovovat a dodržovat pravidla, učí se trávit čas pobytem v přírodě a na čerstvém vzduchu, zamýšlet se nad pravidly bezpečnosti a zdravého životního stylu. Seznamují se s pohybem jako s možností relaxace a zdrojem příjemných tělesných pocitů.

Výuka je obohacena odbornými exkurzemi/návštěvami odborníků/projektovými dny ve škole a učením venku ve volné přírodě.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu JEDEN SVĚT na 1. stupni ZŠ

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 5. ročníku	Učivo
ROZDĚLENÍ PODLE OBORŮ	
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	
Žák...	
MÍSTO, KDE ŽIJEME	
Země v našich rukou ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště

<p>ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</p> <p>ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</p> <p>ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p> <p>ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p>	<p>škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace</p> <p>obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť</p> <p>okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany</p> <p>regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod</p> <p>naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR</p> <p>Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování</p> <p>mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky</p>
<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p>	
<p>Člověk je tvor společenský</p> <p>ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p> <p>ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</p> <p>ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<p>rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání</p> <p>soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie</p> <p>chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům</p> <p>právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy</p> <p>vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p>

LIDÉ A ČAS	
<p>Poznáváme své kořeny</p> <p>ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</p> <p>ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti</p> <p>ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p>	<p>orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období</p> <p>současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny</p> <p>regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost</p> <p>báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj</p>
ROZMANITOST PŘÍRODY	
<p>Různé tváře přírody</p> <p>ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p> <p>ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p> <p>ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</p> <p>ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p> <p>ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p> <p>ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p>	<p>látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek</p> <p>voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život</p> <p>nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam</p> <p>vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období</p> <p>rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p> <p>životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí</p> <p>rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva</p> <p>ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy</p>

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
<p>Různé tváře přírody ČJS-5-5-01 využívá poznatky o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života</p> <p>Člověk je tvor společenský ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p>	<p>lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka</p> <p>lidské tělo – pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p> <p>péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p> <p>návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p>osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <p>přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p> <p>mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p>

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Žák...

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Různé tváře přírody

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
 ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
 ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
 ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
 pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
 pěstování pokojových rostlin
 rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Žák...

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
 TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
 TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
 TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
 TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
 TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
 TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ

POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
průpravné úpoly – přetahy a přetlaky
základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
 plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní

<p>názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p>	<p>prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy zdroje informací o pohybových činnostech</p>
--	---

5.1.3. Název vyučovacího předmětu: **ATELIÉR**

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oblasti Umění a kultura a příslušnými tematickými okruhy průřezovými tématy.

Časové vymezení	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5. r.	DČD
ATELIÉR	3	3	3	3	3	3

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě s využitím výtvarných pomůcek, hudebních nástrojů, v dalších prostorách školy i mimo ni např. návštěvami kulturních akcí, historických památek atd. Přednostně se žáci seznamují s výtvarnými i hudebními technikami s cílem vyjádřit tak svoje prožitky, nápady, představy a postoje a těmito díly naplňují i cíle předmětů TRIVIUM a JEDEN SVĚT. Důraz je kladen na propojování výtvarných, hudebních, případně

i dramatických prvků v jeden celek. Případně přesah do rituálů (např. zpěv na kruhu) a slavností – rytmus roku.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ATELIÉR na 1. stupni ZŠ

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 5. ročníku	Učivo
HUDEBNÍ VÝCHOVA	
Žák...	
<p>HV-5-1-01 v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</p> <p>HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p>HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p> <p>HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků</p> <p>HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<p><i>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</i></p> <p>pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu</p> <p>hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu</p> <p>dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.</p> <p>intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.)</p> <p>záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně</p> <p><i>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</i></p> <p>hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.</p> <p>rytmizace, melodizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu,</p>

	<p>ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)</p> <p>záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů</p> <p><i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i> taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance</p> <p>pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků</p> <p>orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách</p> <p><i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i> kvality tónů – délka, síla, barva, výška</p> <p>vztahy mezi tóny – souzvuk, akord</p> <p>hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu</p> <p>hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj</p> <p>hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.</p> <p>hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace</p> <p>interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)</p>
--	--

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Žák...

VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů
 VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
 VV-5-1-03 nalézají vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
 VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupy postupů současného výtvarného umění)
 VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
 VV-5-1-06 nalézají a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru

uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření

reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly -- vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby

typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama

přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické),

	<p>hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p> <p><i>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</i></p> <p>osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)</p> <p>proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>
--	---

5.2. Učební osnovy pro 2. stupeň

5.2.1. Název vyučovacího předmětu: **JAZYKY**

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Český jazyk a literatura a Cizí jazyk a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat a je rozšířen o Feuersteinovo instrumentální obohacování v prezenční formě vzdělávání

Časové vymezení	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.	DČD
JAZYKY	8	10	10	12	7

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě s využitím pomůcek, učebnic a počítačů s výukovými programy, i v dalších prostorách školy. Realizována je také mimo školní prostory – různá kulturní, sportovní, vzdělávací zařízení (kino, divadlo, beseda, muzea, knihovna...), nebo venku a v přírodě.

Výuka předmětu JAZYKY probíhá ve věkově smíšené skupině, kdy se často uplatňuje učení se navzájem, ale také individuální práce jednotlivce, či práce ve dvojicích. Kde je to možné, ponecháváme volbu výběru učiva na žákovi. Vzdělávací obsah je žákům nabízen

nenásilně tak, aby jej vnímali jako běžnou součást našeho života a jeho použití jim přinášelo smysl. Ve třídách jsou připraveny pomůcky pro výuku mluvnice, literatury a slohu, využívají se i učebnice, pracovní sešity, především pracovní listy. Primárním cílem je naučit žáky pracovat s textem, jeho porozumění, znalost klíčových gramatických jevů českého jazyka a orientace v literatuře. Přehled výstupů tedy není v plánu okruhů učiva seřazen chronologicky nebo doplněn údaji o příslušném ročníku. Důležitější, než příslušný ročník školní docházky je aktuální úroveň žáka; žáci nemusí postupovat daným jednotným pořadím činností, ale mohou si vybírat z nabídky podle svého zájmu a pracovat svým individuálním tempem. V případech, kdy si žák vybere oblast, ke které nemá potřebné dílčí zkušenosti, mu průvodce doporučí, jaké učivo si potřebuje osvojit před započítím práce v dané oblasti.

Materiály, které žáci během výuky zpracovali, si po poskytnutí zpětné vazby pedagogem zakládají do svého portfolia. To slouží jako doklad postupu každého žáka. Při vedení portfolia se žáci učí třídit a zakládat své pracovní materiály. Portfolio je součástí podkladů pro slovní hodnocení školní práce žáků.

Výuka angličtiny a španělštiny probíhá s využitím pomůcek, anglicky/španělsky psaných knih a počítačů s výukovými programy či v dalších prostorách školy i mimo ni. Žák vnímá cizí jazyk, jeho odlišnost od mateřského jazyka, učí se porozumět základním pokynům, reaguje na ně celým tělem, nacvičuje správnou výslovnost. Žáci jsou vedeni k porozumění, aktivnímu mluvení, ke čtení a k psanému projevu. Jazyk si osvojují co nejpřirozenějším způsobem, průvodce používá cizí jazyk jako primární komunikační nástroj, hojně je používána metoda "Learning by Doing", tedy anglický mluvčí s žáky provozuje pracovní, výtvarné, hudební či tělovýchovné aktivity.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu JAZYKY na 2. stupni ZŠ

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 9. ročníku	Učivo
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	
Žák...	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
<p>ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p>ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá</p>	<p>čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové</p> <p>naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové</p> <p>mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady</p>

<p>spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zbarvený popis, výklad, úvaha)</p>
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p>	
<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný,</p>	<p>zvuková podoba jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický</p>

<p>morfológický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p>	<p>obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)</p>
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p>	
<p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	<p>tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p> <p>způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <p>základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)</p> <p>literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé</p>
<p>CIZÍ JAZYK – ANGLICKÝ JAZYK</p>	
<p>Žák...</p>	
<p>ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI, MLUVENÍ, ČTENÍ S POROZUMĚNÍM, PSANÍ</p>	
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p>	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace,</p>

<p>MLUVENÍ CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace PSANÍ CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem</p> <p>tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>
<p>CIZÍ JAZYK – ŠPANĚLSKÝ JAZYK</p>	
<p>Žák...</p>	
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p>	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem</p> <p>tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média,</p>

<p>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p> <p>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p> <p>PSANÍ</p> <p>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>
<p>FEUERSTEINOVO INSTRUMENTÁLNÍ OBOHACOVÁNÍ</p> <p>Žák...</p>	
<p>Rozvíjí jednotlivé kognitivních funkce, učí se budovat a plánovat pracovní strategie</p>	<p>Úlohy na rozvoj pojmového myšlení a reflexi vlastních poznávacích procesů</p>

5.2.2. Název vyučovacího předmětu: **MATEMATIKA A INFORMATIKA**

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem výukových oblastí Matematika a její aplikace a Informatika.

Časové vymezení	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.	DČD
MATEMATIKA A INFORMATIKA	6	6	6	8	7

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě s využitím pomůcek, učebnic a počítačů s výukovými programy, i v dalších prostorách školy. Realizována je také mimo školní prostory – různá kulturní, sportovní, vzdělávací zařízení (kino, divadlo, beseda, muzea, knihovna...), nebo venku a v přírodě.

Ve třídách jsou kromě učebnic a pracovních sešitů podle metody prof. Hejného také připraveny pomůcky k výuce aritmetiky a geometrie. Primárním cílem je naučit žáky ovládnutí základních aritmetických operací a rýsování, vyřešení slovní úlohy. Přehled výstupů není v plánu okruhů učiva seřazen chronologicky nebo doplněn údaji o příslušném ročníku. Důležitější, než příslušný ročník školní docházky je aktuální úroveň žáka; žáci nemusí postupovat daným jednotným pořadím činností, ale mohou si vybírat z nabídky podle svého zájmu a pracovat svým individuálním tempem. V případech, kdy si žák vybere oblast, ke které nemá potřebné dílčí zkušenosti, mu průvodce doporučí, jaké učivo si potřebuje osvojit před započítím práce v dané oblasti.

V rámci Informatiky žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Materiály, které žáci během výuky zpracovali, si po poskytnutí zpětné vazby pedagogem zakládají do svého portfolia. To slouží jako doklad postupu každého žáka. Při vedení portfolia se žáci učí třídit a zakládat své pracovní materiály. Portfolio je součástí podkladů pro slovní hodnocení školní práce žáků.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **MATEMATIKA A INFORMATIKA** na 2. stupni ZŠ

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 9. ročníku	Učivo
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	
Žák...	
ČÍSLA A PROMĚNNÁ	
<p>M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</p> <p>M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p> <p>M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</p> <p>M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p> <p>M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</p> <p>M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</p> <p>M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</p> <p>M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p>	<p>dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti</p> <p>celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa</p> <p>desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek</p> <p>poměr – měřítko, úměra, trojčlenka</p> <p>procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování</p> <p>mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina</p> <p>výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny</p> <p>rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými</p>

<p>M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p>	
<p>M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</p>	<p>závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr</p> <p>funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce</p>
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p>	
<p>M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles</p>	<p>rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)</p> <p>metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta</p> <p>prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol</p> <p>konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost</p>

<p>M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p>	
<p>M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<p>číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy</p>
<p>INFORMATIKA</p>	
<p>Žák...</p>	
<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p>	
<p>I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji</p>	<p>data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy</p>
<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</p>	
<p>I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný</p>	<p>algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry,</p>

<p>program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p> <p>I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<p>simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora</p>
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p>	
<p>I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů</p> <p>I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat</p> <p>I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat</p> <p>I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu</p>	<p>informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti</p> <p>návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel</p> <p>hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí</p>
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p>	
<p>I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</p> <p>I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</p> <p>I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky</p> <p>I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače</p> <p>I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</p>	<p>hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka</p> <p>počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva</p> <p>řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení</p>

	<p>bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat</p> <p>digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí</p>
--	--

5.2.3. Název vyučovacího předmětu: **JEDEN SVĚT**

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen:

- na 2. stupni vzdělávacím obsahem oblastí Člověk a společnost (dějepis, výchova k občanství), oblastí Člověk a příroda (přírodopis, zeměpis, fyzika a chemie) a oblastmi Člověk a svět práce a Člověk a zdraví. Dále též příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Výuka probíhá ve čtyřletých na sebe navazujících cyklech, které jsou společné pro všechny ročníky na 1. i 2. stupně. Témata se cyklicky opakují.

1. Poznáváme své kořeny

Historie – od vzniku vesmíru a Země po současnost

(časová/historická linka)

2. Různé tváře přírody

Příroda – louky, pole, pastviny, vodstvo, lesy, horské oblasti, lidská sídla; biomy světa: stepi, savany, plantáže, vodstvo, pralesy a tajgy, velehory, lidská sídla, extrémní oblasti, anatomie a fyziologie člověka

(přírodovědná a fyzicko-geografická linka)

3. Člověk je tvor společenský

Společnost – rodina, zájmová činnost, profese, charitativní a nezisková činnost, lidská práva, obchod a konzumní společnost, konkrétní společenské nebo ekologické problémy v okolí, filozofie a náboženství

(společenskovední linka)

4. Země v našich rukou

Svět – Berounsko, Česká republika, Evropa, Amerika, Afrika, Asie, Austrálie a Oceánie, Polární oblasti

(regionálně-geografická linka)

Obory dějepis, výchova k občanství, přírodopis a zeměpis jsou obsahově plně realizovány v rámci výše uvedených cyklů.

Obory fyzika a chemie jsou tematicky navazují a propojují se s tématy dle výše uvedených cyklů.

Člověk a svět práce jsou převážně realizovány jako integrální součást všech výše uvedených cyklů. Může být však realizován i samostatně (např. jako projektový den). V 8. ročníku je v rámci kariérního poradenství realizována část obsahu Svět práce.

Výuka oblasti Člověk a zdraví probíhá v prostorách tělocvičny, ale též mimo ni např. v přírodě, na hřišti, dopravním hřišti atd.

Časové vymezení	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	DČD
JEDEN SVĚT	11	11	13	12	4

Organizační vymezení

Výuka probíhá primárně mimo školu v přirozeném prostředí, ale může probíhat i ve třídě s využitím pomůcek a počítačů s výukovými programy či v dalších prostorách školy. Se zvláštním důrazem je využíván pobyt v přírodě, návštěvy výstav, besedy ve škole i mimo ni, manipulace s reálnými předměty a pohyb v prostředích, kterých se výuka týká.

Pro praktickou realizaci propojení poznatků a dovedností z různých oborů, tvorby souvislostí a zachování celistvosti světa nejlépe vyhovuje práce v tematických projektech. V rámci projektů získávají žáci komplexní informace, které umožňují globální pohled na svět. Využívají se autentické zážitky žáků, jejich zájem a naladění věnovat se určité oblasti. Aktivity v rámci projektů jsou voleny tak, aby žáci mohli spolupracovat, vzájemně si radit a pomáhat, pracovat ve věkově smíšených skupinách pro společný cíl a na společném řešení problému. Při takové spolupráci (ve dvojicích či ve skupinách) pak mohou žáci navíc pozorovat různé metody práce svých spolužáků – mohou zkoušet, experimentovat a poznávat, jaké styly a metody práce jim samotným nejvíce vyhovují. Pedagog podle potřeby a náročnosti práce pracuje buď s celou skupinou dětí, kdy práci vysvětlí a nabídne různé způsoby realizace, nebo pracuje postupně s menšími skupinami. Během individuální práce žáků konzultuje nebo pomáhá s prací jednotlivcům. V projektech je kladen důraz na týmovou práci (kooperativní učení), vrstevnické učení, řešení praktických úkolů (badatelský přístup) a propojování učiva z různých vzdělávacích oborů.

Výuka fyziky a chemie probíhá převážně formou praktické dílny. Často probíhá ve venkovním prostředí (dvůr, zahrada, blízké okolí školy, příroda). Může probíhat též ve třídě. Výuka je obohacena odbornými exkurzemi či návštěvami odborníků a projektovými dny.

Fyzika a chemie jsou pojímány jako nástroj pro porozumění přírodním zákonitostem. Jsou z velké části postaveny na měřeních, pokusech a pozorováních, které usnadňují pochopení podstaty jevů. Empirická zkušenost předchází pojmy a definice. Ve výuce je prostor pro kreativitu a rozvoj schopnosti řešit dosud neznámé úkoly, hledat cesty k řešení v situacích, kdy není dán přesný postup a v úvahu přichází i více řešení.

Fyzika i chemie vedou k řešení praktických situací, se kterými se setkáváme v každodenním životě. Učí experimentovat, měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry.

Chemie navíc učí nutnosti dodržovat předepsané postupy, přesnosti a zodpovědnosti za své konání. Vytváří prostor pro zvědomování si jejich pozitiv pro lidskou společnost, ale i nebezpečí, která je důležité si uvědomovat a předcházet jim. Klade důraz na ochranu a bezpečnost při práci.

V rámci oblasti Člověk a zdraví si žáci zvyšují svou fyzickou zdatnost, obratnost, vytrvalost, všestrannost a rozvíjejí přesnost pohybů hrubé i jemné motoriky, ohleduplně a v souladu s pravidly bezpečnosti své i ostatních. Učí se základním sportovním hrám, stanovovat a dodržovat pravidla, trávit čas aktivně pobytem v přírodě a na čerstvém vzduchu, zamýšlet se nad pravidly bezpečnosti a zdravého životního stylu. Seznamují se s pohybem jako s možností relaxace a zdrojem příjemných tělesných pocitů, zkouší různé techniky regenerace. Aktivita vychází z různých somatotypů a sportovních zkušeností žáků. Klíčové je posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Předmět doplňují samostatné či skupinové tematické projekty a experimenty žáků, při kterých se žáci učí postupně pracovat sami – vyhledávat a ověřovat informace, samostatně pracovat podle návodu, zaznamenávat si výsledky svých pozorování atd. Výsledky své práce mají žáci možnost prezentovat jako skupina nebo jako jednotlivci. Přijímají tak okamžitou zpětnou vazbu od svých spolužáků – případně s dalšími návrhy a doporučeními. Při společných prezentacích si žáci vzájemně předávají informace, které zjistili a zpracovali, a mají možnost klást další otázky. Společné prezentace všech prací dětí ukazují ostatním mnoho možností, jak se dá stejné téma různě realizovat (nápad, způsoby práce).

Během pohybových aktivit si žáci zvyšují svou fyzickou zdatnost, obratnost, vytrvalost, všestrannost a rozvíjejí přesnost pohybů hrubé i jemné motoriky, ohleduplně a v souladu s pravidly bezpečnosti své i ostatních. Učí se jednoduchým sportovním hrám, učí se stanovovat a dodržovat pravidla, učí se trávit čas pobytem v přírodě a na čerstvém vzduchu, zamýšlet se nad pravidly bezpečnosti a zdravého životního stylu. Seznamují se s pohybem jako s možností relaxace a zdrojem příjemných tělesných pocitů.

Výuka je obohacena odbornými exkurzemi/návštěvami odborníků/projektovými dny ve škole a učením venku ve volné přírodě.

Důraz je kladen i na mezipředmětovou spolupráci, a to zejména s předmětem Umění a kultura, ale i Matematika a informatika a Jazyky.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu JEDEN SVĚT na 2. stupni ZŠ

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 9. ročníku	Učivo
ROZDĚLENÍ PODLE OBORŮ	
DĚJEPIS	
Žák...	
ČLOVĚK V DĚJINÁCH	
Poznáváme své kořeny D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny historický čas a prostor
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI	
Poznáváme své kořeny D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu Různé tváře přírody D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu Země v našich rukou D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	člověk a lidská společnost v pravěku, fylogeneze člověka člověk a lidská společnost v pravěku, fylogeneze člověka hospodářský zeměpis, zemědělství a vývoj zpracování kovů
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE: KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY	
Poznáváme své kořeny D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie Člověk je tvor společenský D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství. Země v našich rukou D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz antické Řecko a Řím střední Evropa a její styky s antickým Středomořím světová náboženství, kořeny křesťanství a judaismu vliv prostředí na osidlování země světové památky

D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA	
<p>Poznáváme své kořeny D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech D-9-4-03 vymezení úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</p>	<p>nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost</p>
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ: POČÁTKY NOVÉ DOBY	
<p>Poznáváme své kořeny D-9-5-01 vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve D-9-5-02 vymezení význam husitské tradice pro český politický a kulturní život D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek</p>	<p>renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou zámořské objevy a počátky dobývání světa český stát a velmoci v 15.–18. století barokní kultura a osvícenství</p>
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI	
<p>Poznáváme své kořeny D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</p>	<p>Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa</p>

<p>D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</p> <p>D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií</p>	<p>revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů</p> <p>politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva</p> <p>kulturní rozrůzněnost doby</p> <p>konflikty mezi velmocemi, kolonialismus</p>
<p>MODERNÍ DOBA</p>	
<p>Poznáváme své kořeny</p> <p>D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p> <p>D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</p> <p>D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</p> <p>D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p> <p>D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p> <p>Člověk je tvor společenský</p> <p>D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p>	<p>první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky</p> <p>nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy</p> <p>mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět</p> <p>druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války</p> <p>antisemitismus, rasismus, lidská práva</p>
<p>ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SVĚT</p>	
<p>Poznáváme své kořeny</p> <p>D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků</p> <p>D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</p> <p>D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí</p> <p>D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa</p>	<p>studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)</p> <p>vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky</p> <p>rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět</p>

<p>Člověk je tvor společenský D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa Země v našich rukou D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí</p>	<p>problémy současnosti věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava</p> <p>problémy současnosti věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava</p> <p>problémy současnosti věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje</p>
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	
Žák...	
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI	
<p>Člověk je tvor společenský VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p> <p>Země v našich rukou</p>	<p>naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování (důraz na humanismus, jedince a sociální interakce)</p>

<p>VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</p> <p>VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p>	<p>naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život</p> <p>naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku</p> <p>naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny</p> <p>kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice</p> <p>(důraz na celospolečenský a regionální pohled)</p>
<p>ČLOVĚK JAKO JEDINEC</p>	
<p>Člověk je tvor společenský</p> <p>VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p>VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p> <p>VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p> <p>Různé tváře přírody</p> <p>VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>	<p>podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál</p> <p>vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí</p> <p>osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji</p> <p>centrální nervová soustava a její vliv na osobnost člověka, co je vrozené (vliv dědičnosti) a co je získané</p>
<p>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ</p>	
<p>Člověk je tvor společenský</p> <p>VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního</p>	<p>majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich</p>

<p>VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>Člověk je tvor společenský</p> <p>VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p> <p>VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p> <p>VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu</p> <p>VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p> <p>VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci</p> <p>VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p> <p>VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p>VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p> <p>VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p> <p>Země v našich rukou</p> <p>VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p>	<p>vznik prvních demokratických států, historický vývoj</p> <p>právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu</p> <p>státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p> <p>principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev</p> <p>lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p> <p>právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů</p> <p>protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p> <p>právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady</p> <p>(zejména z pohledu občana)</p> <p>právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu</p>
--	---

<p>VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p> <p>VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</p> <p>VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p>	<p>státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p> <p>principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev</p> <p>lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p> <p>právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů</p> <p>(pohled zeměpisný – celorepublikový a celospolečenský)</p>
<p>MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT</p>	
<p>Poznáváme své kořeny</p> <p>VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p> <p>Země v našich rukou</p> <p>VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p> <p>VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky</p> <p>VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů</p>	<p>vznik České republiky a její začlenění do EU</p> <p>EU a její historie</p> <p>evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR</p> <p>globalizace – projevy, významné globální problémy</p>
<p>PŘÍRODOPIS</p>	
<p>Žák...</p>	
<p>OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p>	
<p>Různé tváře přírody</p> <p>P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</p> <p>P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p> <p>Člověk je tvor společenský</p>	<p>vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života</p> <p>viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití</p>

<p>P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě</p>	<p>dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení</p>
<p>BIOLOGIE HUB</p>	
<p>Různé tváře přírody P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</p>	<p>houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami lišejníky – výskyt a význam</p>
<p>BIOLOGIE ROSTLIN</p>	
<p>Různé tváře přírody P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p>	<p>anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování system rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana</p>
<p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p>	
<p>Různé tváře přírody P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p>	<p>stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva</p>

	projevy chování živočichů
BIOLOGIE ČLOVĚKA	
<p>Poznááme své kořeny P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</p> <p>Různé tváře přírody P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</p> <p>Člověk je tvor společenský P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</p>	<p>fylogeneze člověka – vznik a vývoj člověka</p> <p>anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost</p> <p>ontogeneze člověka – rozmnožování člověka</p> <p>nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie</p>
NEŽIVÁ PŘÍRODA	
<p>Poznááme své kořeny P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p> <p>Různé tváře přírody P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p> <p>Člověk je tvor společenský P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p> <p>Země v našich rukou</p>	<p>Země – vznik a stavba Země vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života (teorie vzniku), výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí vyhynulé rostliny a živočichové – zkameněliny, dinosauři, předchůdci současných rostlin a živočichů</p> <p>nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky půdy – složení, vlastnosti a význam půdy</p> <p>podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné</p>

<p>P-9-6-03 uveďte význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p>	<p>bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</p> <p>podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka</p> <p>mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</p>
<p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p>	
<p>Různé tváře přírody P-9-7-01 uveďte příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p> <p>Člověk je tvor společenský P-9-7-04 uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí</p> <p>Země v našich rukou P-9-7-04 uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí</p>	<p>organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému</p> <p>ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území</p> <p>ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území</p>
<p>PRAKTICKÉ METODY POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p>	
<p>Různé tváře přírody P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<p>praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek</p>
<p style="text-align: center;">ZEMĚPIS</p> <p>Žák...</p>	
<p>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</p>	
<p>Země v našich rukou Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z</p>	<p>komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně</p>

<p>dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</p>	<p>používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě</p>
<p>PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</p>	
<p>Poznáváme své kořeny Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</p> <p>Různé tváře přírody Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</p>	<p>Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas (z pohledu planety Země, jejího vzniku a postavení ve vesmíru) sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, postavení ve Vesmíru, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas (z pohledu života na Zemi – důsledky) krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry system přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně system přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti</p>

REGIONY SVĚTA	
<p>Země v našich rukou Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<p>světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení</p>
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ	
<p>Člověk je tvor společenský Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech Země v našich rukou Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</p>	<p>obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska (důraz na společenské prostředí) světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje,</p>

<p>Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p>	<p>města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska (důraz na část hospodářství)</p>
<p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</p>	
<p>Člověk je tvor společenský Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p> <p>Různé tváře přírody Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p> <p>Země v našich rukou Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>	<p>vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva (z pohledu společnosti a zodpovědnosti člověka – důraz na ochranu životního prostředí)</p> <p>krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva (důraz na vliv lidské činnosti na přírodu)</p> <p>krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva (důraz na jednotlivé země a světadíly)</p>
<p>ČESKÁ REPUBLIKA</p>	
<p>Poznááme své kořeny Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p>	<p>Česká republika – transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České států</p>

<p>Různé tváře přírody Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</p> <p>Člověk je tvor společenský Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p> <p>Země v našich rukou Z-9-6-01 vymezení a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p>	<p>republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu (důraz na časovou linku – vznik ČR a vývoj a do současnosti)</p> <p>Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství (důraz na přírodní poměry ČR)</p> <p>Česká republika – transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu (důraz na společensko-politickou linku)</p> <p>místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry) Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu (důraz na hospodářsko-regionální linku) regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech</p>
--	--

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE	
<p>Člověk je tvor společenský Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p> <p>Různé tváře přírody Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p> <p>Země v našich rukou Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p>	<p>ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích (důraz na ochranu proti živelním pohromám, IZS, solidaritu a pomoc)</p> <p>cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů</p> <p>ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích (důraz na přírodu, přírodní podmínky a bezpečný pohyb v ní – první pomoc)</p> <p>cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů</p> <p>ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích (důraz na praktickou topografii, orientaci v terénu a předvídání nebezpečí)</p>

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Žák...

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Poznáváme své kořeny

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

Různé tváře přírody

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

Člověk je tvor společenský

ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

základní podmínky pro pěstování –

půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy

zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny

okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin

ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování

léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie

(pohled historicko-regionální- původ potravin, potraviny našich předků, různé země a světadíly, spíše teoreticky s praktickou ukázkou – např. brambory, tuřín atd.)

základní podmínky pro pěstování –

půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy

zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny

okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin

ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování

léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny

<p>ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty</p> <p>Země v našich rukou</p> <p>ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</p> <p>ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu</p> <p>ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</p>	<p>jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie (pohled přírodopisný – prakticky i teoreticky)</p> <p>chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty, první pomoc při úrazech</p> <p>základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy</p> <p>zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny</p> <p>okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin</p> <p>ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování</p> <p>léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie (pohled regionální – různé země a světadíly, spíše teoreticky s praktickou ukázkou – např. kukuřice, topinambury atd.)</p>
SVĚT PRÁCE	
<p>Člověk je tvor společenský</p> <p>ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</p> <p>ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě</p> <p>ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p>	<p>trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce</p> <p>volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace;</p>

<p>ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p> <p>Kariérní poradenství ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p>	<p>informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání</p> <p>volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby</p>
--	--

FYZIKA	
Žák...	
LÁTKY A TĚLESA	
<p>F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</p>	<p>měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze</p>
POHYB TĚLES; SÍLY	
<p>F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</p>	<p>pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa</p>

<p>F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</p>	<p>tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi výslednice dvou sil stejných a opačných směrů</p>
<p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN</p>	
<p>F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</p>	<p>Pascalův zákon – hydraulická zařízení hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách</p>
<p>ENERGIE</p>	
<p>F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p>	<p>formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p>
<p>ZVUKOVÉ DĚJE</p>	
<p>F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p>	<p>vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku</p>
<p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE</p>	
<p>F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a</p>	<p>elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními</p>

<p>cívky s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</p>	<p>vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem</p>
VESMÍR	
<p>F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</p>	<p>sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze</p>
CHEMIE	
Žák...	
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE	
<p>CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</p>	<p>vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam</p>
SMĚSI	
<p>CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu</p>	<p>směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva (též integrovaně s předmětem Jeden svět)</p>
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY	
<p>CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<p>částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo</p>

	chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin
CHEMICKÉ REAKCE	
CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza
ANORGANICKÉ SLOUČENINY	
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů solí kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů
ORGANICKÉ SLOUČENINY	
CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů (též integrovaně s předmětem Jeden svět)
CHEMIE A SPOLEČNOST	
CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze průmyslová hnojiva tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace detergenty, pesticidy a insekticidy hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti

	léčiva a návykové látky (též integrovaně s předmětem Jeden svět)
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	
Žák...	
<p>VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</p> <p>VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</p> <p>VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p> <p>VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p> <p>VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</p> <p>VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p> <p>VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p> <p>VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p> <p>VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p> <p>VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci</p>	<p><i>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ</i></p> <p>vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství</p> <p>vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek</p> <p><i>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</i></p> <p>dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny</p> <p>sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity</p> <p><i>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</i></p> <p>výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy</p> <p>vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p> <p>tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p> <p>ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p> <p>ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů</p>

<p>organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<p>(úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, dopink ve sportu skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ</p>
--	---

	<p>celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie</p> <p>podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ</p> <p>sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity</p> <p>seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování</p> <p>psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování</p>
TĚLESNÁ VÝCHOVA	
Žák...	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	
<p>TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p>TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p> <p>TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a</p>	<p>význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců</p> <p>zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením</p> <p>prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>hygienu a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí,</p>

<p>zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<p>první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p>
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p>	
<p>TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance úpoly – základy sebeobranu, základy aikido, judo, karate atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla plavání (podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti</p>

	<p>lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (popř. další zimní sporty podle podmínek školy)</p> <p>další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p>
<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p>	
<p>TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p> <p>TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p>TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p> <p>TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p> <p>TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<p>komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování</p> <p>historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta</p> <p>pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování</p>
<p>ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA</p>	
<p>ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení</p> <p>ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení</p> <p>ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</p>	<p><i>ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ</i></p> <p>základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p> <p><i>SPECIÁLNÍ CVIČENÍ</i></p> <p>oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových</p>

	<p>skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžd'ového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp</p> <p>oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy</p> <p>oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání</p> <p><i>VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i></p> <p>pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>
--	--

5.2.5. Název vyučovacího předmětu: **ATELIÉR**

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oblasti Umění a kultura a příslušnými tematickými okruhy průřezovými tématy.

Časové vymezení	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.	DČD
ATELIÉR	3	3	3	0	0

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě s využitím výtvarných pomůcek, hudebních nástrojů, v dalších prostorách školy i mimo ni např. návštěvami kulturních akcí, historických památek atd. Přednostně se žáci seznamují s výtvarnými i hudebními technikami s cílem vyjádřit tak svoje prožitky, nápady, představy a postoje a těmito díly naplňují i cíle předmětu TRIVIUM a JEDEN SVĚT. Důraz je kladen na propojování výtvarných, hudebních, případně i dramatických prvků v jeden celek. Případně přesah do rituálů (např. zpěv na kruhu) a slavností – rytmus roku.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **ATELIÉR** na 2. stupni ZŠ

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 9. ročníku	Učivo
HUDEBNÍ VÝCHOVA	
Žák...	
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a	VOKÁLNÍ ČINNOSTI pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu

<p>pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<p>orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby</p> <p>rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií</p> <p>zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu</p> <p>reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)</p> <p><i>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</i></p> <p>hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)</p> <p>záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby</p> <p>vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje</p> <p>tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</p> <p><i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i></p> <p>pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění</p> <p>pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace</p>
--	--

	<p>pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické</p> <p>orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p> <p><i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i></p> <p>orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užitě ve skladbě (zvukomalba, dušermalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla</p> <p>hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)</p> <p>hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům</p> <p>interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí</p>
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	
Žák...	
<p>VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p> <p>VV-9-1-02 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenávání vizuální zkušenosti, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>VV-9-1-03 užívá prostředky pro zachycuje jevy a procesy v proměnách a</p>	<p><i>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</i></p> <p>prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</p> <p>uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn</p>

<p>vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku</p>	<p>uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření</p> <p>reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)</p> <p>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p> <p><i>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</i></p> <p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace</p> <p>typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p> <p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech</p> <p><i>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</i></p>
--	---

	<p>osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování</p> <p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace</p> <p>proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti</p>
--	--

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení používáme jako nástroj posilující vnitřní motivaci žáka. Těžiště hodnocení proto vnímáme ve smysluplné a včasné zpětné vazbě. Chceme, aby žáci postupně přebírali odpovědnost za vlastní vzdělávání, uměli si vědomě a efektivně vybírat učební strategie a techniky a postupovali v souladu se svými možnostmi, zájmy a silnými stránkami.

Na škole uplatňujeme následující formy hodnocení:

1. formativního hodnocení – zpětná vazba, práce s chybou, sebehodnocení, sebekontrola, prezentace, portfolia, mapy pokroku a
2. formativně-sumativní hodnocení – závěrečné slovní hodnocení.

Aktivně pracujeme s chybou. Chybu vnímáme jako důležitý prvek učení, který pomáhá žákům hledat a nacházet cesty ke správnému či žádoucímu řešení problémů. Necháváme žáka zkoušet, zkoumat a objevovat a nepředkládáme hned hotová řešení.

Se zákonnými zástupci a žáky se scházíme pravidelně minimálně dvakrát ročně k trojschůzkám, které mapují výsledky předchozího období. Na trojschůzce také může vzniknout dohoda o postupu a studijním plánu pro další období. Podkladem pro trojschůzky je portfolio a mapy pokroku, kam žáci zaznamenávají svůj pokrok a míru zvládnutí učiva.

Bližší pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou obsažena ve Školním řádu.

6.2. Metodika hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Hodnocení žáka je součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.

Za každé pololetí vydává škola žákovi vysvědčení. Pro hodnocení žáků všech ročníků ZŠ Radostná se používá slovní hodnocení. Shrnuje, co žák zvládl při osvojování učiva, tedy konkrétní znalosti, dovednosti, vědomosti a návyky.

K sebehodnocení žáků jsou určeny mapy pokroku. Ty obsahují stručný výčet učiva z českého jazyka a matematiky, které mají žáci obsáhnout v daném trojročí, resp. za celou docházku v základním vzdělávání. Více o způsobu práce s mapami pokroku viz kapitola 3.3.8 Vedení portfolia, mapy pokroku. Obdobně slouží v předmětu JEDEN SVĚT myšlenkové mapy, které vznikají na koncích tematických bloků a které si žák vytváří sám.

Ověřování osvojeného učiva je průběžné. Průvodce si vede záznamy o konkrétní práci žáků a jejich pokroku, pozorováním činností i kontrolou materiálů zařazovaných do portfolia sleduje míru zvládnutí.

Reflexe na konci každého bloku přináší věcné shrnutí a připomenutí toho, co se žák právě učil, či naučil, nejlépe i stupeň či míru osvojení.

Průvodce průběžně sleduje vývoj jednotlivých žáků během výuky ve škole, ale i na akcích mimo školu po celý školní rok.

Hodnocení není zaměřeno na srovnávání žáka s jeho spolužáky, ale soustředí se na individuální pokrok každého žáka. Sleduje žakovu snahu, samostatnost, tvořivost, kvalitu dílčích i konečných výsledků práce a uplatňování získaných dovedností a schopností při práci.

Při hodnocení chování žáka ve škole a při akcích pořádaných školou průvodce posuzuje respektování dohodnutých pravidel, dodržování bezpečnostních pokynů a ochranu zdraví, udržování dobrých mezilidských vztahů (pochopení, tolerance, pomoc druhým...).

6.3. Forma hodnocení

Grafická – průběžné vybarvování elips s učivem v mapách pokroku – mapy patří žákům a jsou k dispozici průvodcům i zákonným zástupcům k nahlédnutí ve škole.

Ústní – směrem k dětem průběžná a spontánní během výuky, pravidelná na konci výukových bloků; směrem k zákonným zástupcům na společných trojschůzkách minimálně dvakrát za pololetí, v případě potřeby na individuálních konzultacích.

Písemná – zápis z trojschůzky, slovní hodnocení ze všech předmětů na konci každého pololetí formou vysvědčení; v případě potřeby konzultace se zákonnými zástupci prostřednictvím e-mailu.

6.4. Způsob získávání podkladů pro hodnocení a kritéria hodnocení

Podklady pro hodnocení získáváme sledováním průběžné práce žáka (např. na pomůckách, při společné tvorbě projektových výstupů, analýzou pracovních listů a jiných písemných výstupů shromážděných v žakovských portfoliích. atd). Hodnotíme zvládnutí učiva, přístup k práci, snahu, míru samostatnosti a tvořivosti, kvalitu výsledků jednotlivých dílčích

činností, sebehodnocení v jednotlivých etapách, uplatňování získaných dovedností a schopností, respektování dohodnutých pravidel.

6.5.Hodnocení žáků na vysvědčení

Škola využívá formy slovního hodnocení.

6.6.Výchovná opatření

Výchovná opatření, která nabízí § 17 Vyhlášky č. 48/2005, vnímáme až jako poslední možnou variantu, která navíc většinou neřeší daný problém. Konflikty a problémové situace řešíme primárně individuálně s žáky a následně se zákonnými zástupci.

6.7.Stupně hodnocení prospěchu

Při přechodu na jinou školu škola na požádání převede slovní hodnocení na klasifikaci.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků je detailně zpracované v příslušných kapitolách Školního řádu školy.

7. Kombinované vzdělávání

Od školního roku 2021/2022 se škola zapojila do pokusného ověřování kombinovaného vzdělávání vypsání MŠMT. Projekt má za cíl ověřit, že lze kombinovat prezenční a online (distanční) způsob vzdělávání již na základní škole. Míra osvojení učiva žáky by měla být srovnatelná, stejně jako kompetence k učení.

V ZŠ Radostná je v prvním roce cílen projekt na žáky 1. stupně. Kombinuje synchronní výuku ve škole, pod vedením průvodce, a distanční synchronní i asynchronní výuku doma. Pro asynchronní část je učivo rámcově zadané průvodcem, do vyučovacího procesu jsou vtaženi i rodiče (zákonní zástupci žáka). Nabízeny jsou také online konzultace. Cílem společné práce ve škole jsou pak hodně socializační a kooperační aktivity. Žáci se řídí tímto ŠVP. Rozvrh vychází z učebních plánů.

V prvním roce jsme na základě poptávky rodičů nabídli kombinaci 1 den ve škole, 4 dny doma + konzultace. Žáci mají svoji kmenovou třídu, kterou sdílí s družinou, a svou třídní průvodkyni. Kombinovanou formu nabízíme ve věkově smíšeném kolektivu 1. – 4. ročník, tedy základními principy jsou diferenciací práce ve výuce a projektové vyučování. Během docházky do školy tráví žáci obvykle část výuky venku na čerstvém vzduchu. Konzultace pro žáky pak nabízíme v prezenční formě ve škole (pro žáky z 1. ročníku), pro vyšší ročníky probíhají konzultace online. Na procvičování učiva mají všichni žáci od 2. ročníku výše k dispozici výukový program Umíme.to (moduly: český jazyk, matematiku, fakta a angličtina). Doma se pak samostatně věnují zadané práci a také individuálně zvoleným aktivitám k danému učivu. Žáci v kombinované formě se také mají povinnost řídit školním řádem. Vysvědčení navrhuje škola ve spolupráci s rodiči a stejně jako u prezenční formy zohledňuje hodnocení celkový přístup k procesu učení, zvládnutí kooperace, aktivitu, kreativitu, míru zvládnutí učiva a dodržování zadaných instrukcí.

Kombinovanou formu výuky vnímáme jako prospěšnou pro aktivní rodiny, které často cestují. V našem případě oslovila také rodiny, kde rodiče buď jsou doma, nebo pracují z domova a mohou svůj den flexibilně přizpůsobit. Současně mají velkou oporu ze školy v podobě témat na týden, tedy vědí, čemu se doma mají věnovat. Přitom mají velkou možnost vlastní volby

konkrétních materiálů a zdrojů stejně tak jako formy osvojování a procvičování učiva. Vnímáme kombinované vzdělávání jako doposud chybějící mezičlánek kombinující prezenční a individuální formu vzdělávání.

V kombinované formě máme také prostor pro práci s dětmi se SVP, a to jak s dětmi nadanými, tak s poruchami učení či pozornosti. Tito žáci mají dle doporučení z PPP k dispozici asistenta pedagoga a jsou s nimi realizovány pedagogické intervence nebo hodiny speciální pedagogické péče. Třída též spolupracuje se školským poradenským pracovištěm. Žáci mají volně k dispozici řadu učebních pomůcek a didaktických her. Celkově škola nabízí podnětné prostředí k učení a rozvoji všech požadovaných kompetencí.

8. Autoevaluace školy

V rámci autoevaluace školy je využíváno několik systémů vnitřního i vnějšího hodnocení. Vytváříme různé způsoby participace zákonných zástupců, průvodců i širšího okolí školy na jejím hodnocení. Mají možnosti zpětné vazby v rámci setkání, formálních i neformálních schůzek a prostřednictvím školské rady.

Vyhodnocujeme především

1. podmínky ke vzdělávání,
2. průběh vzdělávání, vč. distanční výuky
3. podporu školy žákům,
4. spolupráci se zákonnými zástupci, vliv vzájemných vztahů školy, zákonných zástupců a dalších osob na vzdělávání,
5. výsledky vzdělávání žáků,
6. důvody odchodu žáků ze školy (přestupy na jinou školu)
7. počet zájemců o zápis a přestup do ZŠ Radostná.

Z pohledu řízení školy vyhodnocujeme

1. počet kvalifikovaných pedagogů,
2. změny v personálním obsazení,
3. kvalitu pedagogické činnosti (hospitace),
4. kvalitu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, zvýšení kvalifikace
5. úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.